

Doc. Dr. Jan Obenberger:

ADDITAMENTA COCCINELLOLOGICA I.

V posledních letech věnoval jsem v našem museu větší pozornost opomíjené a sběrateli dosud značně přehlížené a přece tak zajímavé zvířence našich sluníčků. *Coccinellidi* jsou zvířata velmi hojná a zvláště některý rok se po této stránce »vydaří«. Vzpomínám, že zvláště r. 1935 bylo jich v létě velmi mnoho a přinesl jsem jich tehdy z pražského okolí, z Malých Kyšic na Křivoklátsku, mnoho tisíc kusů. Určování nesčetných aberrací a forem v této kořisti obsažených, ukázalo se býti úkolem tak zábavným a zajímavým a při tom tak poučným i z ohledu na variační statistiku, že jsem se odhodlal, srovnati a upravití nesčetné tisíce příslušníků této čeledi, které máme v našich sbírkách velmi bohatě zastoupeny, pro naše musejní sbírky. Ve sbírce Fleischerově dokonce je řada typů různých forem, které dosud nebyly často správně zařazeny a naše bohaté sběry z jihu poskytly neobyčejně bohatý materiál k badání i studiu podrobnému. Už dnes je jasno, že obraz naší zvířeny sluníčků bude vypadat úplně jinak, než jak se jeví v Reitterově »Fauně« a také v katalogu Fleischerově. Protože jde o desítky tisíců jedinců všech rodů, samozřejmě tyto práce rovnací a určovací vyžádaly si delšího času, ale také přinesly jako výsledek řadu nových forem, zajímavých zjištění a dat, které budou naše entomology zajímatí tím spíše, že často jedná se o zvířata naše, u nás nasbíraná, a o příslušníky domácí naší fauny.

1. *Clitosthetus arcuatus* Rossi.

Tento velmi ozdobný drobný *Scymnid* liší se ode všech ostatních druhů zvláštním útvarem očí. U nás přímo nebyl dosud nalezen — aspoň nemáme v našich sbírkách kusů, pocházejících z území našeho; je to spíše zvíře jižní, silně variabilní a ozdobné. Dosud byly ku podivu popsány — a to dvě samým Ganglbauerem — (takže je patrné, že i tento znamenitý entomolog podobným formám přikládal určitou váhu) jen tři aberrace. V našich sbírkách je jich však celá řada a to překrásných, které zasluhují pozornosti i názvu. Možno je určití následovně:

- 1 (20) Krovky ozdobeny vpředu v diskální části silně zahnutou kruhovitou jasně žlutou páskou, obloukovitou páskou praeapikální, která ale někdy může chyběti.
- 2 (19) Praeapikální jasně žlutá páska krovečná je zřetelně vyvinuta.
- 3 (12) Černá nebo sytě tmavohnědá skvrna, uzavřena v diskální jasně žluté obloukovité pásce krovečné je jednotná, velká, prostírá se po obou stranách švu a je nerozdělená.

- 4 (9) Krovky trojbarevné, základní barva je hnědá, pásy jsou bledě žluté, diskální skvrna černá.
- 5 (8) Střed štítu je tmavý, černý nebo temně hnědý, nebo štít je světlý, žlutý, s tmavými skvrnkami.
- 6 (7) Větší díl štítu je tmavý a jen okraje jeho jsou žluté. Krovky hnědé, diskální společná skvrna vpředu je černá, obě obloukovité světlé pásy jsou velmi zřetelné. *Mediterrannae*, střední Evropa. ... **Clitostethus arcuatus** Rossi.
- 7 (6) Štít čistě žlutý, jen uprostřed s dvěma tečkovitými skvrnkami temně hnědé barvy. Krovky zbarveny jako u formy předešlé. Ve sbírce Nickerlově, jeden kus s označením »Germania« (O. Koechlin).
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Nickerli** n.
- 8 (5) Štít jemně žlutý, bez jakýchkoliv skvrn nebo teček, zbarvení krovek jako u typické formy. Nalezen Drem L. Heyrovským v Albanii, v San Giovanni di Medua.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Heyrovskýi** n.
- 9 (4) Krovky sytě černé, jednobarevné, obě pásy velmi zřetelné, jasně bleděžluté.
- 10 (11) Celý štít černý, jen na stranách úzce světležlutě lemován. Nalezen mnou v Brčce v severní Bosně.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **ulema** n.
- 11 (10) Štít větším dílem žlutavý, jen uprostřed ozdobený tmavou skvrnou trojúhelníkového tvaru, dopředu se rozšiřující a směrem k štítku zúženou; Corsica. Pojmenován k počtě p. Dra Bosáka v Praze.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Bosáki** n.
- 12 (3) Celý šev krovek úzce bleděžlutě lemován a tento lem proráží přední diskální skvrnu černé barvy tak, že ji dělí ve dvě oddělené části. Krovky více méně zřetelně trojbarvé.
- 13 (18) Štít s hnědou nebo hnědočernou skvrnou nebo celá střední část štítu této barvy.
- 14 (15) Celá střední část štítu v širokém rozsahu tmavá, nejčastěji hnědočerná. Krovky tmavě hnědé, dvě diskální skvrny na krovkách černé, obě obloukové pásy jasně žluté. Stř. a jižní Evropa, *Mediterranea*, Albanie.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Heegeri** Ganglb.
- 15 (14) Štít žlutý, černě nebo hnědě skvrnitě zdobený. Krovky zbarveny jsou jako u ab. *Heegeri* Ganglb.
- 16 (17) Štít ozdoben tmavou (neúplnou) basální příčnou páskou, před kterou leží vpředu uprostřed dvě tmavé tečky. Bosna, Uhry.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **gnomulus** n.
- 17 (16) Thorax pouze se dvěma tečkami uprostřed, tedy base štítu světlá. Německo. Grunstadt, Elsassko. Tyroly. Pojmenován k počtě p. Ješátka, koleopterologa v Praze.
..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Ješátkoi** n.

18 (13) Štít bez jakýchkoliv skvrn, čistě žlutě zbarven, krovky zbarveny jako u ab. *Heegeri* Ganglb., ale celkem jasnější, spíše rezavěžluté barvy, celkový tón světlejší. Štýrsko, Korsika, Corfu, Dalmacie: Zelenika. Pojmenován k počtě p. Rauschera, entomologa v Brně.

..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Rauscheri** n.

19 (2) Praeapikální jasně žlutá obloukovitá páska na krovkách chybí vůbec, diskální obloukovitá páska krovečná velmi zřetelná. Štít žlutě lemován, krovky tmavé. Uhry atd.

..... **Clitostethus arcuatus** ab. **Hausmanni** Gredler.

20 (1) Obě obloukovité pásky jasně žluté barvy na krovkách chybí vůbec nebo jsou zcela nezřetelné.

21 (22) Celý střed krovek jednobarevně světle žlutý, jen base krovek je široce tmavě lemována a rovněž okraj krovek lemován odstínem téže barvy.

..... **Clitostethus arcuatus** ab. **nigrocinctus** Ganglb.

22 (21) Celý povrch těla, hlava, štít i krovky jasně žlutý nebo narudle okrový, jen krovky na každé straně vpředu blíže švu s tečkou sytě černé barvy. Štít beze skvrn. Corsica.

..... **Clitostethus arcuatus** ab. **corsicus** n.

Species haec valde manifeste variat. *Cl. Abeillei* Weise verisimiliter unam aberrationem, prope ab. *Hausmanni* Gredler locandam constituit. Ipse Dom. Ganglbauer duas aberrationes speciei huius descripsit. In collectionibus nostris numerus satis conspicuus formarum hucusque indiscriptarum continetur. Quarum signa e tabella sequenti analytica elucent:

- 1 (20) Elytris in parte media suturali anteriori fascia fere circulari vel semilunari angustula notata, parte inclusa interna in fascia hac nigra vel obscuriore; fascia altera semilunari in parte praeapicali elytrorum simili praesente, rarius absente.
- 2 (19) Fascia arcuata clara praeapicali elytrorum praesente.
- 3 (12) Macula (vel parte obscura) in fascia semilunari anteriori (discali) elytrorum inclusa nullo modo divisa, maculam unicam communem suturalem efficiente.
- 4 (9) Elytris tricoloribus, colore generali brunneo, fasciis clare pallidis, macula discali nigra.
- 5 (8) Thoracis parte media obscura vel nigro vel brunneo bimaculata.
- 6 (7) Thoracis parte media maiori late obscurata, lateribus thoracis solis luteis. Elytris brunneis, macula communi suturali discali nigra, fasciis antica et praeapicali distinctis. Mediterranea, Europa centralis.

..... **Clitostethus arcuatus** Rossi.

- 7 (6) Thorace luteo, solum in medio maculis duabus punctiformibus signato. Colore uti in forma praecedente. »Germania« (O. Koechlin).
 Clitostethus arcuatus ab. **Nickerli** n.
- 8 (5) Thorace clare luteo, immaculato, colore elytrorum uti in forma typica. San Giovanni di Medua, Albania (Dr. Heyrovský lgt.). **Clitostethus arcuatus** ab. **Heyrovskýi** n.
- 9 (4) Elytris nigris, unicoloribus, solum duabus fasciis claris luteis ornatis.
- 10 (11) Thorace toto nigro, solum lateraliter anguste luteomarginato. Bosnia: Brčka. Lgt. Dr. J. Obenberger.
 Clitostethus arcuatus ab. **ulema** n.
- 11 (10) Thoracis maiore parte clare lutea, solum macula nigra media, antice dilatata, versus scutellum angusta, triangulari notato. Corsica.
 Clitostethus arcuatus ab. **Bosáki** n.
- 12 (3) Sutura elytrorum tota anguste luteomarginata, antice maculam, in fascia anteriori clara inclusam nigram in partes duo dividende. Elytris plus vel minus distincte tricoloribus.
- 13 (18) Thorace nigro (vel brunneo-) maculato vel parte media thoracis tota nigra.
- 14 (15) Parte tota media thoracis nigrobrunnea vel obscura. Elytris obscure brunneis, maculis duabus discalibus nigris, fasciis ambobus clare luteis. Albania, Mediterranea, Europa e. mer. **Clitostethus arcuatus** ab. **Heegeri** Ganglb.
- 15 (14) Thorace luteo, brunneo- vel nigromaculato. Colore elytrorum uti in *ab. Heegeri* Ganglb.
- 16 (17) In thorace fascia transversa basali obscura atque duabus maculis discalibus obscure brunneis, parvis. Bosnia, Hungaria. **Clitostethus arcuatus** ab. **gnomulus** n.
- 17 (16) Thorace solum duabus maculis discalibus brunneis notato. Germania: Grunstadt. Elsass. Tirolis.
 Clitostethus arcuatus ab. **Ješátkoi** n.
- 18 (13) Thorace immaculato, clare luteo, elytris uti in *ab. Heegeri* coloratis, sed clarioribus, rufobrunneis vel testaceis. Styria. Corsica, Corfu, Dalmatia: Zelenika.
 Clitostethus arcuatus ab. **Rauscheri** n.
- 19 (2) Fascia praeapicali semilunari vel arcuata elytrorum absente.
 Fascia discali semilunari (anteriori) elytrorum valde distincta. Thorace luteomarginato, elytris obscuris. Hungaria etc.
 Clitostethus arcuatus ab. **Hausmanni** Gredler.
- 20 (1) Fasciis discali et praeapicali elytrorum arcuatis oblitteratis, indistinctis.

- 21 (22) Disco toto elytrorum unicolori, pallide luteo, basi sola late atque elytrorum lateribus nigrocinctis
 Clitostethus arcuatus ab. **nigrocinctus** Gnglb.
- 22 (21) Superficie tota laete lutea vel testacea, thorace luteo, immaculato, elytris utrimque prope suturam antice macula punctiformi parva nigerrima signatis. Corsica.
 Clitostethus arcuatus ab. **corsicus** n.

2. *Clitostethus Abeillei* Weise.

Tento velmi záhadný druh byl popsán Weisem z jižní Francie, patrně podle ojedinělého kusu a jak Ganglbauer, tak i Mader jej zřejmě neznali. Mader vyslovuje domněnku, že, jak to připouští už Ganglbauer, je tento druh vlastně asi jen vzácnou barevnou aberrací druhu *Cl. arcuatus* Rossi. V našich sbírkách je 1 exemplár z Uher z Wendlerovy sbírky, který úplně odpovídá popisu tohoto druhu, ale který skutečně představuje jen aberraci starého *Cl. arcuatus* Rossi, stojící blízko ab. *Hausmanni* Gredler. Náš kus pochází z Uher.

Exemplar unicum, descriptioni originali formae huius colore totaliter respondens, in collectione Musaei Pragae continetur: »Hungaria« (Coll. Wendler). Exemplar hoc sine ullo dubio in seriem varietatum vel aberrationum speciei *Clitostethus arcuatus* Rossi refferendum esse videtur. Hic prope ab. *Hausmanni* Gredler locandum.

3. *Scymnus (Pullus) auritus* Thunb.

Tento druh je všude druhem hojným a dalo by se tudíž předpokládati, že bude lépe znám i pokud se týče variability, což však není pravdou. Při podrobné prohlídce našich několika set kusů našel jsem velmi zajímavé odchylky, které uvádím níže v analytické tabulce. *Sc. (P.) tibialis* Bris. je patrně druhem zvláštním. Rassy a aberrace tohoto druhu jsou následující:

- 1 (8) Hlava a větší díl štítu žlutý, štít s větší nebo menší diskální, vzadu širokou, dopředu se zužující, velkou černou skvrnou. ♂♂
- 2 (7) Krovky černé, jen s nejzazším okrajem úzce, často dosti nezřetelně rezavě lemovaným.
- 3 (6) Štítová skvrna velká, zaujímající větší díl plochy štítu.
- 4 (5) Nohy úplně žluté. Všude hojný.
 Scymnus (Pullus) auritus Thunb. ♂
- 5 (4) Proximální část stehen, zvláště zadních, černá.
 Sc. (P.) auritus ab. **Roubali** n. ♂
- 6 (3) Štítová skvrna nepatrná, omezená na drobný útvar před štítkem, štít skoro úplně žlutý. Řecko: Vermion.
 Sc. (P.) auritus ab. ♂ **vermionensis** n.

- 7 (2) Krovky s rezavými útvary, prodlužujícími se od konce krovek až k basi a rozšiřujícími se tak, že někdy celá diskální část krovek je světlá. Malá Asie.
 Sc. (P.) auritus ssp. **anatolicus** Weise ♂
- 8 (1) Štít černý, jen přední rohy nebo přední okraj někdy úzce žlutě vroubeny. ♀♀
- 9 (10) Krovky s rezavými útvary, prodlužujícími se od konce krovek až k basi a rozšiřujícími se tak, že někdy celá diskální část krovek je světlá. Malá Asie.
 Sc. (P.) auritus ssp. **anatolicus** Weise ♀
- 10 (9) Krovky až na uzeunký apikální okraj černé.
- 11 (14) Nohy úplně žluté, hlava celá žlutá.
- 12 (13) Přední rohy štítu bez nápadně světlé skvrny, jen přední okraj štítu více méně zřetelně, prosvítavě a úzce žlutě lemován. **Scymnus (Pullus) auritus** Thunb. ♀
- 13 (12) Přední rohy štítu s nápadnější a větší trojúhlnou žlutou skvrnou, přecházející do úzkého předního lemu. Čechy (Písek, Prof. Lukeš), Persie; Kurdistan; Shaklawa (Dr. Káralová-Di Lotti). **Sc. (P.) auritus** ♀ ab. **Lukeši** n.
- 14 (11) Proximální část stehen černá.
- 15 (16) Hlava celá žlutá. Čechy: Malé Kyšice, Cibulka u Prahy, Káraný n. Lab., Závist; Řecko: Prionia; Vermion, Podolia; Kovalevka. **Sc. (P.) auritus** ab. **Roubali** n. ♀
- 16 (15) Hlava vpředu žlutá, vzadu černá (jako u sameců *Sc. Apetzi* Muls.). Morava. **Sc. (P.) auritus** ♀ ab. **moraviacus** n.

Species haec valde manifeste variat. *Scymnus (P.) tibialis* Bris. verisimiliter speciem distinctam constituit. Formae mihi notae speciei huius sequentes sunt:

- 1 (18) Capite et maiore partis thoracis luteis; thorace macula maiore vel minore triangulari, obscura, a basi versus anticem in triangulo lato producta, versus anticem angustiore notato. ♀♀.
- 2 (7) Elytris nigris, solum apice extremo plus vel minus distincte luteomarginato, margine hoc angusto, saepe inconspicuo.
- 3 (6) Macula obscura thoracis manifesta, maiorem partem disci thoracis tegente.
- 4 (5) Pedibus laete luteis.
 Scymnus (Pullus) auritus Thunb. ♂
- 5 (4) Parte femorum proximali, praecipue femorum posteriorum, nigra vel obscurata.
 Sc. (P.) auritus ab. **Roubali** n. ♂
- 6 (3) Macula obscura thoracis basali valde diminuta, in conspicua, parvula, thorace fere toto luteo. Graecia; Vermion.
 Sc. (P.) auritus ab. ♂ **vermionensis** n.

- 7 (2) Apicis elytrorum colore luteo plus vel minus manifeste versus anticem producto itaque parte maiore elytrorum nonnunquam clara. Asia Minor.
 Sc. (P.) auritus ssp. **anatolicus** Weise ♂
- 8 (1) Thorace obscuro, solum antice nonnunquam plus vel minus distincte, anguste brunneo marginato. ♀♀.
- 9 (10) Apicis elytrorum colore luteo plus vel minus manifeste versus anticem producto itaque parte maiore elytrorum nonnunquam clara. Asia Minor.
 Sc. (P.) auritus ssp. **anatolicus** Weise ♀
- 10 (9) Elytris, margine extremo apicali excepto, nigris.
- 11 (14) Pedibus totis clare luteis, capite toto luteo.
- 12 (13) Angulis anticis thoracis sine macula triangulari lutea distincta, solum margine antico thoracis anguste brunnescente. **Scymnus (Pullus) auritus** Thunb. ♀
- 13 (12) Angulis anticis thoracis macula distincta satis magna triangulari (cum margine claro antico conjuncta) notato. Bohemia: Písek — Prof. Lukeš, Persia: Kurdistan; Shaklawá (Dr. Kálalová-Di Lotti).
 Sc. (P.) auritus ♀ ab. **Lukeši** n.
- 14 (11) Parte proximali femorum, praecipue posteriorum, nigra.
- 15 (16) Capite toto luteo. Bohemia: Malé Kyšice, Cibulka u Prahy, Káraný n. L., Závist. Graecia: Prionia, Vermion. Podolia: Kovalevka. **Sc. (P.) auritus** ab. **Roubali** n. ♀
- 16 (15) Capite antice luteo, postice nigro (uti apud mares speciei *Sc. Apetzi* Muls.) Moravia.
 Sc. (P.) auritus ♀ ab. **moraviacus** n.

4. **Scymnus (Pullus) argutus** Muls.

Tento druh, žijící v Kavkazu i Turkestaně, byl chytán také paní MUDr. Kálalovou-Di Lotti v Bagdadu v Iraku. O variabilitě tohoto vzácného druhu zmiňuje se Mader ve svých Bestimmungstabellách jen zcela povšechně. Sešla si mi v našich sbírkách celá řada pozoruhodných aberrací, vesměs nepopsaných, které je možno rozlišiti podle níže uvedeného klíče. Skvrny označuji takto: 1 — leží blíže ramene; 2 — na straně krovky za středem; 3 — vedle této skvrny uprostřed krovky, za středem; 1/2 — polovina jediné, oběma krovkám společné skvrny na švu, ležící trochu dále ke konci, za skvrnami 2 a 3. 4 — poloměsíčná skvrna těsně před koncem krovky.

- 1 (4) Na každé krovce tři skvrny a další skvrna na švu v zadní třetině krovek. Sedm skvrn úhrnem.
- 2 (3) Skvrna basální (1 = humerální) malá, dozadu nerozšířená. Vzorec skvrn: 1, 2, 3, 1/2. Turkestan, Kavkaz, Irak.
 Scymnus (Pullus) argutus Muls.
- 3 (2) Skvrna basální (1 = humerální) velká, dlouhá, šikmo

- směrem ke švu porozšířená, tvořící jakýsi basální trojúhelník. Jinak ostatní skvrny jako u typické formy: 1, 2, 3, $\frac{1}{2}$. Mesopotamia: Bagdad.....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. Kálalae n.**
- 4 (1) Na každé krovce méně než 3 skvrny nebo krovky vůbec beze skvrn.
- 5 (16) Krovky aspoň s jednou skvrnou na každé straně.
- 6 (9) Skvrna humerální (1) zřetelně vyvinuta. Skvrny 2 a 3 splynulé v příčnou pásku.
- 7 (8) Skvrna suturální ($\frac{1}{2}$) zřetelně vyvinuta. Vzorec: 1, 2+3, $\frac{1}{2}$. Caucasus: Araxes.....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. araxigena n.**
- 8 (7) Skvrna suturální chybí. Vzorec: 1, 2+3. Kurdistan pers.: Shaklawa (Dr. Kálalová-Di Lotti). Pojmenován k počtě paní Hedwigy Turečkové.....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. Hedwigae n.**
- 9 (6) Humerální skvrna (1) chybí úplně.
- 10 (11) Skvrna suturální ($\frac{1}{2}$) zřetelně vyvinuta. Skvrny 2 a 3 spojeny v příčnou pásku. Vzorec: 2+3, $\frac{1}{2}$. Irak: Bagdad (Dr. Kálalová-Di Lotti).....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. bagdadensis n.**
- 11 (10) Skvrna suturální ($\frac{1}{2}$) chybí úplně.
- 12 (13) Vzadu na každé straně krovek před koncem poloměsíčná, s okrajem krovek rovnoběžná skvrna. Z ostatních skvrn zachována jen diskální skvrna 3. Vzorec: 3, 4.....
- **Sc. (Pullus) ab. mesopotamicus n.**
- 13 (12) Bez poloměsíční apikální skvrny na krovkách.
- 14 (15) Na krovkách za středem příčná pásku, vzniklá spojením skvrn 2 a 3. Vzorec: 2+3. Irak: Bagdad. (Dr. Kálalová-Di Lotti).....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. modestulus n.**
- 15 (14) Na krovkách jediná skvrnka (diskální — 3). Vzorec: 3. Turkestan: Dorskuju (Coll. Jureček).....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. binotulatus n.**
- 16 (5) Krovky vůbec bez jakýchkoliv skvrn. Kurdistan pers.: Shaklawa (Dr. Kálalová-Di Lotti).....
- **Sc. (Pullus) argutus ab. kurdistanicus n.**

Species haec orientalis satis manifeste variat. In opere suo Dom. Mader aberrationes speciei huius nullo modo enumerat atque schema macularum solum generaliter indicat. Maculae huius speciei in elytris modo sequenti locatae sunt: 1 = macula humeralis. 2 = macula lateralis, externe posita, paullo post medium locata. 3 = macula discalis, in medio elytri post medium posita. $\frac{1}{2}$ = macula suturalis, in elytris paullo post maculas 2 et 3 posita, apici magis approximata. 4 = macula transversa, cum margine apicali subparallela, ante apicem posita, semilunaris.

Aberrationes mihi notae in tabella sequenti analytica determinandae sunt:

- 1 (4) In elytro utroque maculis tribus atque una macula communi in sutura in tertia parte apicali posita; elytris septemmaculatis. Schema macularum: 1, 2, 3, $\frac{1}{2}$.
- 2 (3) Macula humerali ($\equiv 1$), parva postice nullo modo producta. Turkestan, Caucasus, Irak.
..... **Scymnus (Pullus) argutus** Muls.
- 3 (2) Macula humerali ($\equiv 1$) magna, vittiformi, postice prolongata, oblique versus suturam producta, quasi triangulum basalem communem obscurum formante. Maculis aliis uti in forma typica. Mesopotamia: Bagdad. (Dr. Kálalová-Di Lotti). **Sc. (Pullus) argutus** ab. **Kálalae** n.
- 4 (1) In elytro utroque minus quam tres maculae, maculis aliquot deficientibus vel conjunctis.
- 5 (16) Elytris uni — vel plurimaculatis.
- 6 (9) Macula humerali elytrorum ($\equiv 1$) distincta. Maculis 2 et 3 conjunctis, fasciolam transversam efficientibus.
- 7 (8) Macula suturali ($\equiv \frac{1}{2}$) distincta. Schema macularum: 1, 2 + 3, $\frac{1}{2}$. Caucasus: Araxes.
..... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **araxigena** n.
- 8 (7) Macula suturali ($\equiv \frac{1}{2}$) nulla. Schema macularum: 1, 2 + 3. Kurdistan pers.: Shaklawa (Dr. Kálalová-Di Lotti). Dominae Hedwiga Jurečková in honorem denominatus.
..... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **Hedwigae** n.
- 9 (6) Macula humerali ($\equiv 1$) nulla.
- 10 (11) Macula suturali ($\equiv \frac{1}{2}$) distincta. Maculis 2 et 3 in fascia transversa conjunctis. Schema macularum: 2 + 3, $\frac{1}{2}$. Irak: Bagdad. (Dr. Kálalová-Di Lotti.)
..... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **bagdadensis** n.
- 11 (10) Macula suturali ($\equiv \frac{1}{2}$) nulla.
- 12 (13) Macula apicali ($\equiv 4$), semilunari, margini postico elytrorum, illa discali posteriori recepta ($\equiv 3$) absentibus. Schema macularum: 3, 4.
..... **Sc. (Pullus)** ab. **mesopotamicus** n.
- 13 (12) Macula apicali elytrorum ($\equiv 4$) nulla.
- 14 (15) Elytris postice fascia transversa, e maculis 2 et 3 conjunctis formata notatis. Schema macularum: 2 + 3. Irak: Bagdad. (Dr. Kálalová-Di Lotti.)
..... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **modestulus** n.
- 15 (14) Elytris macula sola postica discali ($\equiv 3$) notatis. Schema macularum: 3. ... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **binotulatus** n.
- 16 (5) Elytris sine ullis maculis obscurius, innotatis, luteis. Kurdistan pers.: Shaklawa. (Dr. Kálalová-Di Lotti.)
..... **Sc. (Pullus) argutus** ab. **kurdistanicus** n.

5. **Scymnus (Pullus) testaceus** Motsch.

Tento druh přichází ve východní Sibiři v rase *ssp. cognatus* Weise, Archiv f. Naturg. LIII, 1887, I, p. 213. Tato rassa, která mi zůstala neznámou, není v našich sbírkách zastoupena. Typický druh patří ke druhům vzácným a vyskytuje se ve střední Evropě buď v horách, nebo v rovinách na rašelinné půdě a jest všude jen zjevem ojedinělým. Některé formy tohoto druhu jsou barevně značně odchylné od typické formy a proto barevné aberrace zasluhují zde zvýšené pozornosti. Známý jsou následující formy:

- 1 (2) Celý povrch jednobarevně žlutý.
..... **Scymnus (Pullus) testaceus** Mot.
- 2 (1) Aspoň hlava tmavá, tmavé zbarvení někdy úplně převládá až povrch celý černý.
- 3 (8) Štít žlutý, hlava tmavá.
- 4 (5) Šev krovek jen zcela úzce černý, celý povrch žlutý, hlava černá, nohy jasně žluté. Asia Minor: Sindžanköj. Dr. Staněk lgt. **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **angoranus** n.
- 5 (4) Šev krovek ve větším rozsahu černý, tmavé zbarvení dosti neurčitě ohraničeno.
- 6 (7) Světle žlutý, nohy žluté, část krovek podle švu tmavá, hlava tmavá.
..... **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **atricapillus** Bris.
- 7 (6) Tmavější, nohy tmavé, hlava tmavá, base krovek a široký pruh podle švu tmavý, temně hnědý.
..... **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **quercus** Muls.
- 8 (3) Štít a hlava černé.
- 9 (12) Krovky aspoň z části světlé.
- 10 (11) Krovky světlé, jen šev úzce tmavě lemován. Francie: Les Liziers. (Coll. Fleischer.)
..... **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **Fleischeri** n.
- 11 (10) Celý povrch krovek, s výjimkou postranní části černý, šev velmi široce černě lemován. U nás nejčastěji přicházející forma. Máme s lokalitami: Německo, Steiermark, Schlesien (Weise det.), Bulharsko (Sofia), Bosna: Sarajevo, Čechy (Káraný, Dr. J. Obenberger lgt.), Pardubice. Karpaty: Užhorod. **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **scutellaris** Muls.
- 12 (9) Celý povrch úplně černý.
..... **Sc. (Pullus) testaceus** ab. **concolor** Weise.

Species haec satis rassa mihi esse videtur; in Europa centrali solum sporadice, in regionibus montanis atque in localitatibus paludosis occurens. Subspecies *cognatus* Weise mihi ignota est. Aberrationes formae typicae sequentes sunt:

- 1 (2) Corpore toto luteo, unicolori.
..... **Scymnus (Pullus) testaceus** Mot.

2 (1) Partibus nonnullis corporis (praecipue capite) semper obscurioribus, nigrobrunneis vel nigris.

3 (8) Thorace luteo, capite obscuro.

4 (5) Sutura elytrorum angustissime nigra, capite nigro, superficie tota pedibusque laete luteis. Asia minor: Sindžanköj (Dr. Staněk lgt.).

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. angoranus n.**

5 (4) Sutura elytrorum in maiore spatio obscurata, parte hac obscura externe satis indistincte delimitata.

6 (7) Laete luteus, pedibus luteis, capite nigro, parte satis lata suturali elytrorum obscurata.

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. atricapillus Bris.**

7 (6) Obscurior, pedibus obscuris, capite nigro, basi elytrorum atque parte lata suturali obscuris.

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. quercus Muls.**

8 (3) Capite et thorace nigris.

9 (12) Parte latero exteriori elytrorum plus vel minus late lutea, colore obscuro suturali versus latera satis indistincte delimitato.

10 (11) Elytris luteis, sutura solum vere anguste nigromarginata. Gallia: Les Liziers. (Coll. Fleischer.)

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. Fleischeri n.**

11 (10) Superficie tota elytrorum, parte lateroposteriori excepta obscura, sutura valde late obscure marginata, parte laterali lutea postice saepe abbreviata. Forma in regionibus nostris frequentissima, quamquam omnino valde rara. In museo Pragensi e localitatibus sequentibus praesens: Germania. Styria. Silesia (Weise det.). Bulgaria (Sofia); Bosnia (Sarajevo). Bohemia: Káraný n. L. (Dr. J. Obenberger lgt.), Pardubice. Carpathes or.: Užhorod.

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. scutellaris Muls.**

12 (9) Superficie tota obscure brunnea vel nigra.

..... **Sc. (Pullus) testaceus ab. concolor Weise.**

Subsp. *cognatus* Weise est illo *Sc. testacea* ab. *scutellari* Muls. similis, sed maior et thorace rubro.

6. *Scymnus (Pullus) suturalis* Thunb.

Tento hezoučkový druh je místy na jalovecích a jiných jehličnatých dřevinách u nás velmi hojný. Přichází u nás v několika aberracích. Jednou z nich je ab. *nigricans* Gerh., která je zapomenuta v Maderových Bestimmungstabellách. Popsal ji Gerhardt v Deutsche Ent. Zeitschr. 1898, p. 336. Bohužel ale autor si nevšiml, že tohoto názvu už v rodu *Scymnus* je použito (*Sc. bipunctatus* ab. *nigricans* Weise, Zeitschr. Entom. Breslau, VII, 1879, p. 154) a proto je nutno Gerhardtovo označení změnit. Měním tudíž tento název na ab. *Gerhardti* n.

Aberrace tohoto druhu lze určit dle následujícího klíče:

- 1 (8) Krovky dvojbarevné. Základní zbarvení je žlutavé, přičemž base krovek a část švu je vždy tmavá, někdy i další části krovek jsou tmavé.
- 2 (7) Postranní kraj krovečný je v přední části vždy tmavý.
- 3 (6) Krovky žlutočervené; na švu trojúhlá, vzadu zkrácená skvrna spolu s přední částí postranního okraje krovek za rameny černá. Base krovečná černá. Hlava a štít černé, štít v předních rozích často hnědě prosvítavý.
- 4 (5) Stehna v basální části černá, konec často hnědě prosvítavý, holeně světle žluté. (*discoideus* Payk., *pilosus* Herbst, *pini* Marsh., *plagiatus* Beck., *discoideus* Illig.)
..... **Scymnus (Pullus) suturalis** Thunberg
- 5 (4) Celá stehna černá, holeně černavé nebo černohnědé, velmi tmavé. Čechy: Malé Kyšice u Unhoště, Čelákovice, Hluboká n. Vlt., Mnichovice u Prahy. Německo: Biel (Herrmann). **Sc. (Pullus) suturalis ab. gratiosulus** n.
- 6 (3) Krovky černé, uprostřed se žlutou skvrnou (černý okraj krovek prodloužen až na konec, kde se s černým švem širěji spojuje). Nohy černavé. Čechy: Vůznice, Vlašim, Malé Kyšice u Unhoště, Zátíší, Krč, Šumava. Morava. Dalmacie. Karpaty atd.
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. limbatus** Steph.
- 7 (2) Postranní okraj krovečný i v přední části úplně světlý. Nohy světlé, štít a hlava tmavé; na basi krovek trojúhlá, na švu protáhlá černá skvrna. Karpaty: Užok. Uhry. Čechy: Čelákovice, Štěchovice, Košíře atd.
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. inlimbatus** Mader
- 8 (1) Krovky jednobarevné.
- 9 (12) Krovky úplně žluté.
- 10 (11) Celý povrch úplně žlutý i u zcela vybarvených kusů; jen někdy střed štítu a hlava trochu tmavší. Čechy: Toušeň n. L., Nouzov u Unhoště. Říše.
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. expectandus** n.
- 11 (10) Hlava a štít černé, krovky jasně žluté bez skvrn. (? *pusillus* Müller). **Sc. (Pullus) suturalis ab. atriceps** Steph.
- 12 (9) Krovky (a celý povrch) úplně černé, krovky jen někdy se slabě naznačenou světlejší diskální skvrnou. Schlesien. (*nigricans* Gerh., nom. praeocc.).
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. Gerhardti** n. n.

Aberrationes diversae speciei huius, uti sequuntur, determinantur:

- 1 (8) Elytris bicoloribus. Colore elytrorum luteorubro, basi elytrorum et sutura antice in triangulo lato obscuratis; saepe etiam alteris partibus elytrorum obscuris.

- 2 (7) Margine laterali elytrorum in parte anteriori semper obscuro, nigromarginato.
- 3 (6) Elytris rubroluteis, in sutura macula postice prolongata triangulari lata obscura notatis; parte anteriori marginis lateralis posthumeralis obscurata, basi elytrorum nigra. Capite thoraceque nigro, thorace in angulis anticis saepe brunnescente.
- 4 (5) Femoribus in parte basali nigris, apice femorum saepe rufescente, tibiis laete luteis. (*discoideus* Payk., *pilosus* Herbst, *pini* Marsh., *plagiatus* Beek., *discoideus* Illig.)
..... **Scymnus (Pullus) suturalis** Thurnberg
- 5 (4) Femoribus totis nigris, tibiis nigrescentibus vel nigro-brunneis, valde obscuris. Bohemia: Malé Kyšice u Unhoště, Čelákovice, Hluboká n. Vlt., Mnichovice u Prahy; Germania: Biel (Herrmann).
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. gratiosulus** n.
- 6 (3) Elytris nigris, medio luteis (margine laterali nigro usque versus apicem prolongato atque hic cum sutura obscura conjuncto). Pedibus nigris. Bohemia: Vůznice, Vlašim, Malé Kyšice u Unhoště, Zátíší, Krč, Šumava. Moravia. Dalmatia. Carpathes etc.
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. limbatus** Steph.
- 7 (2) Margine laterali elytrorum luteo, nullo modo obscurato. Pedibus luteis, thorace capiteque obscuris, elytris in basi macula triangulari, in sutura producta notatis. Carpathes: Užok. Bohemia: Čelákovice, Štěchovice, Košíře atd. Hungaria. **Sc. (Pullus) suturalis ab. inlimbatus** Mader
- 8 (1) Elytris unicoloribus.
- 9 (12) Elytris totaliter luteis.
- 10 (11) Superficie tota lutea (apud exemplaria matura!), solum medio thoracis et capite nonnunquam leviter obscuriore. Bohemia: Toušeň n. L., Nouzov u Unhoště. Germania.
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. exspectandus** n.
- 11 (10) Capite thoraceque nigris, elytris laete luteis, immaculatis. (? *pusillus* Müller).
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. atriceps** Steph.
- 12 (9) Elytris et superficie tota corporis nigris; in elytrorum medio nonnunquam macula lutea discali utrimque leviter indicata. Silesia*) (*nigricans* Gerh., nom. praeocc.)
..... **Sc. (Pullus) suturalis ab. Gerhardti** n. n.

*) »Von der Längsbinde bleibt nur ein trüber Schein, sodass die Decken einfarbig erscheinen« Liegnitz (Ex Gerhardt).

7. *Scymnus* (s. str.) *nigrinus* Kugel.

Variabilita tohoto druhu je poměrně malá. Forma, kterou Weise popsal jakožto var. *decipiens* Weise je spíše monstrositou, nežli varietou. Při mých sběrech ve Křivoklátských lesích podařilo se mi uloviti dvě nové aberrace, jednu jasně modrou, druhou temně bronzově zelenou.

Aberrace tyto lze určití následovně:

- 1 (4) Povrch těla černý, se slabounkým modravým kovovým leskem.
- 2 (3) Kyčelní rýha normální, obloukovitá, vpředu zkrácená. (Synonym.: *ater* Thunb., *morio* Payk.) Europa.
..... ***Scymnus nigrinus* Kugelann**
- 3 (2) Kyčelní obloukovitá rýha je dlouhá a dosahuje, jako u podrodu *Pullus*, až k vnitřním rohům epimer zadoprsí.
..... ***Sc. nigrinus* var. (?) *decipiens* Weise.**
- 4 (1) Povrch těla jasněji kovově zbarven.
- 5 (6) Povrch těla jasně modravý. Čechy: Malé Kyšice u Unhoště.
..... ***Sc. nigrinus* ab. *coelicolor* n. ab.**
- 6 (5) Povrch těla temně olivově zelený, lesklý. Čechy: Malé Kyšice u Unhoště.
..... ***Sc. nigrinus* ab. *simplocarioides* n. ab.**

Formae speciei huius, uti sequitur determinantur:

- 1 (4) Colore superficiei nigro, solum valde in conspicue, leviter cyanescente.
- 2 (3) Linea coxarum circulari antice abbreviata, normali. (Syn.: *ater* Thunb., *morio* Paykull). Europa.
..... ***Scymnus nigrinus* Kugelann**
- 3 (2) Linea coxarum circulari usque versus angulum internum epimerarum metasterni (uti in subgenere *Pullus*) producta.
..... ***Sc. nigrinus* var. (?) *decipiens* Weise.**
- 4 (1) Colore superficiei laetius metallico.
- 5 (6) Corpore supra laete cyanescente. Bohemia: Malé Kyšice u Unhoště.
..... ***Sc. nigrinus* ab. *coelicolor* n. ab.**
- 6 (5) Corpore supra obscure viridiolivaceo, nitido. Bohemia: Malé Kyšice u Unhoště.
..... ***Sc. nigrinus* ab. *simplocarioides* n. ab.**

8. *Scymnus* (s. str.) *abietis* Payk.

Dr. Fleischer ve svém »Přehledu brouků« z r. 1927—1930 popisuje na str. 260 ab. *semilimbatus* Fleischer. Charakterisuje ji následovně: »... s černým páskem na krovkách; našel jsem ho v Jindřichově Hradci.« Ve Fleischerově sbírce je uložen typ této formy. Je to docela normální kus, normálně zbarvený a to, co považoval Fleischer za černou pásku, byla špína, která po omytí zví-

řete éterem zmizela úplně. Tato forma je tudíž prostý synonym to-
hoto druhu, který kromě velikosti celkem je velmi málo variabilní.

Dom. Dr. A. Fleischer, in opere suo »Přehled brouků« (Con-
spectus Coleopterorum, 1927—1930) p. 260 aberrationem novam
a. semilimbatus Fl. in lingua bohemica describit: »... Elytris fascia
nigra notatis. In vicinitate oppidi Jindřichův Hradec a me inven-
tus.« In collectione Fleischer typum unicum formae huius conser-
vatur. Exemplar hoc nullo modo a forma typica, typice colorata
discrepat atque nulla fascia ab auctore descripta gaudet: exemplar
hoc aethere sulphurico lavatum atque purificatum eodem colore est
uti forma typica; »fascia« illa ab auctore descripta solum sordiditas
superficieí fuit. Forma haec uti synonymum speciei typicae ad-
denda est.

9. *Scymnus* (s. str.) *frontalis* F.

Abychom pochopili variabilitu tohoto druhu, je nutno, jako
u všech druhů rodu *Scymnus*, hned od počátku oddělití obě pohlaví.

V Reitierově Katalogu jako rassa tohoto druhu je uvedena
forma *Scymnus araxicola* Fleischer. V našich sbírkách máme typy
této formy, jež ale nemá nic společného s druhem *Sc. frontalis* F.,
ale patří jako samostatná rassa k druhu *Sc. interruptus* Goeze.
Velký počet exemplářů této formy máme z Bagdadu.

Scymnus pallipes Muls. zdá se mi býti samostatnou stepní a
východní rassou druhu *S. frontalis* F.

Formy druhu tohoto lze určití dle následujícího klíče:

- 1 (26) Krovky skvrnité.
- 2 (15) Krovky pouze vpředu s jedinou, více méně zaokrouhlenou,
červenou skvrnou.
- 3 (12) Tato skvrna je prostřední velikosti, někdy i drobná, nikdy
nekryje větší část přední plochy krovek.
- 4 (7) Čelo celé nebo jeho větší část žluté. Přední rohy štítu žluté.
- 5 (6) Celá hlava žlutá. U nás hojně. ***Scymnus frontalis* F. ♂**
- 6 (5) Témě a hoření část čela černé (jako u *Sc. Apetzi* Muls. ♂).
Jižní Francie: Le Lavandou (1930, Dr. Obenberger lgt.)
.....***S. frontalis* ab. ♂ *gallicus* n. ab.**
- 7 (4) Celá hlava černá.
- 8 (9) Štít je celý (i vpředu) černý, jednobarvý. Hojný.
.....***Scymnus frontalis* F. ♀**
- 9 (8) Přední rohy štítu žluté, tato skvrna je o něco menší nežli
u normálních samečů. Čechy: Budějovice (Pečírka), Nou-
zov (Obenberger).
.....***S. frontalis* ab. ♀ *angulitinctus* n. ab.**
- 11 (10) Celý přední okraj štítu je uzounce žlutě ovrouben, okraj
není v předních rozích silněji rozšířen. Čechy: Dolánky
(Rambousek), Čelákovice (Obenberger).
.....***S. frontalis* ab. ♀ *anticecinctus* n. ab.**

- 12 (3) Červená skvrna vpředu na krovkách je nápadně veliká, okrouhlá, zaujímá větší část přední poloviny krovek. Malá Asie: Angora; Sindžanköi (Dr. Staněk).
- 13 (14) Hlava a přední rohy štítu žluté.
..... **S. frontalis** ab. **megastigma** n. ab. ♂
- 14 (13) Hlava a přední rohy štítu jednobarevně černé.
..... **S. frontalis** ab. **megastigma** n. ab. ♀
- 15 (2) Krovky jsou zdobeny buď dvěma (čtyřmi dohromady) skvrnami, za sebou ležícími nebo tyto dvě skvrny splývají v dlouhou podélnou pásku nebo v podélný útvar.
- 16 (19) Obě krovečné skvrny jsou odděleny na každé krovce. Hojnější nežli typická forma.
- 17 (18) Hlava a přední rohy štítu žluté.
..... **S. frontalis** ab. **quadripustulatus** Herbst. ♂
- 18 (17) Hlava a štít jednobarevně černé.
..... **S. frontalis** ab. **quadripustulatus** Herbst. ♀
- 19 (16) Obě skvrny na každé krovce jsou spojeny a někdy vytvářejí i jednotnou podélnou širokou pásku.
- 20 (23) Obě skvrny na každé krovce jsou pouze na vnější straně spojeny, tvoříce nepravidlenou podélnou pásku se silně vlnitým vnitřním okrajem. Černě zbarvená suturální část tvoří více méně zřetelný, zaoblený křížek. Vzácněji mezi typickou formou, u nás v teplejších polohách celkem všude.
- 21 (22) Hlava a přední rohy štítu žluté.
..... **S. frontalis** ab. **Suffriani** Weise ♂
- 22 (21) Hlava a přední rohy štítu černé.
..... **S. frontalis** ab. **Suffriani** Weise ♀
- 23 (20) Obě krovečné skvrny jsou splynulé v širokou, pravidelnou podélnou pásku, která má vnitřní kraj celkem rovný, a dotýká se okraje krovek pod zdviženinou ramenní a na konci krovek. Stř. Evropa, Čechy: Košíře, Koda, Dobrá Voda atd.
- 24 (25) Hlava a přední rohy štítu žluté.
..... **S. frontalis** ab. **magnomaculatus** Wingelm. ♂
- 25 (24) Hlava a přední rohy štítu černé.
..... **S. frontalis** ab. **magnomaculatus** Wingelm. ♀
- 26 (1) Krovky jednobarevně černé.
- 27 (30) Nohy žluté, jejich nejzazší proximální část stehen více méně černavá. Krovky více podlouhle oválné, protáhlejší. Povrch jemněji, méně dlouze a méně zřetelně opýřen. Hlavně v jižní Evropě, u nás velmi vzácně.
- 28 (29) Čelo a přední rohy štítu žluté.
..... **S. frontalis** ab. **immaculatus** Suffrian ♂
- 29 (28) Celý povrch jednobarevně černý.
..... **S. frontalis** ab. **immaculatus** Suffrian ♀

- 30 (27) Krovky kratší, širší, více zaokrouhlené, opýření krovečné je delší a zřetelnější. Nohy úplně žluté. Turkestan, Buchara, Kavkaz.
- 31 (32) Hlava a přední rohy štítu široce žluté, žluté zbarvení předních rohů štítu velmi často protaženo až k zadním jeho rohům. **S. frontalis** ssp. **pallipes** Muls. ♂
- 32 (31) Celý povrch jednobarvě černý, nohy velmi světle žluté.
..... **S. frontalis** ssp. **pallipes** Muls. ♀

1. E formis speciei huius ille *S. aravicola* Fleischer (secundum typos!) eliminandus est. Forma haec subspeciem speciei *S. interruptus* Goeze constituit.

2. *S. pallipes* Muls. subspecies valida speciei huius esse mihi videtur.

3. Formae speciei huius mihi notae modo sequente determinandae sunt:

1 (26) Elytris maculatis.

2 (15) Elytris solum in parte media anteriori macula plus vel minus rotundata sola rubra notatis.

3 (12) Macula hac mediocri, nonnunquam satis parva, maiorem partem partis anterioris elytrorum nullo modo tegente.

4 (7) Fronte iota vel frontis parte maiore lutea. Angulis anterioribus thoracis luteis.

5 (6) Capite toto luteo. Forma in patria nostra frequens.

..... **Scymnus frontalis** F. ♂

6 (5) Vertice et frontis parte superiori nigris, itaque colore marem speciei *Scymnus Apelzi* Muls. imitans. Gallia mer.: Le Lavandou (1930, Dr. J. Obenberger lgt.).

..... **S. frontalis** ab. ♂ **gallicus** n. ab.

7 (4) Capite toto nigro.

8 (9) Thorace totaliter (etiam antice) nigro, unicolore. Frequens. **Scymnus frontalis** F. ♀

9 (8) Angulis anticis thoracis vel margine angusto anteriori thoracis luteis.

10 (11) Angulis anticis thoracis luteis, macula hac quam apud mares normales paullo minore. Bohemia: Budějovice (Dr. Pečírka), Nouzov u Unhoště (Dr. Obenberger).

..... **S. frontalis** ab. ♀ **angulitinctus** n. ab.

11 (10) Margine toto antico tenuiter, sed distincte luteomarginato, margine hoc in angulis anticis haud fortius dilatato. Bohemia: Dolánky (Dr. Rambousek), Čelákovice (Dr. Obenberger). **S. frontalis** ab. ♀ **anticecinctus** n. ab.

12 (3) Macula rubra elytrorum, in parte anteriori posita, maxima et valde conspicua, rotunda, partem maiorem disci antice tegente. Asia Minor: Angora, Sindjanköi (Dr. Staněk lgt.).

E localitatibus his specimina omnia speciei huius formae haec pertinent. An subspecies distincta?

- 13 (14) Capite toto atque angulis anticis thoracis luteis.
 S. frontalis ab. **megastigma** n. ab. ♂
- 14 (13) Capite et angulis anticis thoracis nigris, thorace unicolore.
 S. frontalis ab. **megastigma** n. ab. ♀
- 15 (2) Elytris vel maculis utrimque duabus superpositis (una anteriori, altera posteriori) rubris notatis vel maculis his plus vel minus in forma fasciae longitudinalis coalescentibus.
- 16 (19) Elytrorum maculis separatis. Forma haec in nonnullis regionibus partiae nostrae quam illa typica frequentior.
- 17 (18) Capite angulisque anticis thoracis luteis.
 S. frontalis ab. **quadripustulatus** Herbst. ♂
- 18 (17) Capite thoraceque toto nigris.
 S. frontalis ab. **quadripustulatus** Herbst. ♀
- 19 (16) Maculis ambobus in elytro utroque conjunctis, nonnunquam fasciam latam longitudinalem efficientibus.
- 20 (23) Maculis ambobus elytrorum solum externe iunctis, margine ornamenti huius interno saepe, valde sinuato, colore suturali nigro saepissime crucem obtus angulum plus vel minus distinctem efficiente. In patria nostra rarior.
- 21 (22) Capite et angulis thoracis anterioribus luteis.
 S. frontalis ab. **Suffriani** Weise ♂
- 22 (21) Capite et thorace toto nigro.
 S. frontalis ab. **Suffriani** Weise ♀
- 23 (20) Maculis ambobus elytrorum in fasciam unam latam, magis regularem coalescentibus, fasciae huius margine interno fere recto, fascia hac sub elevatione humerali et postice marginem elytri attingente. Europa meridionalis et centralis; Bohemia: Košíře, Koda, Dobrá Voda etc.
- 24 (25) Capite angulisque anticis thoracis luteis.
 S. frontalis ab. **magnomaculatus** Wingelm. ♂
- 25 (24) Capite thoraceque toto nigris.
 S. frontalis ab. **magnomaculatus** Wingelm. ♀
- 26 (1) Elytris nigris, unicoloribus.
- 27 (30) Pedibus luteis, parte externa proximali femorum vel minus obscurata vel nigra. Elytris magis ovalibus, longioribus, superficie subtilius, minus longe et minus distincte pilosa; forma praecipue in Europa meridionali satis frequens, in patria nostra valde rara.
- 28 (29) Fronte et angulis anticis thoracis luteis.
 S. frontalis ab. **immaculatus** Suffrian ♂
- 29 (28) Superficie tota unicolori, nigra.
 S. frontalis ab. **immaculatus** Suffrian ♀
- 30 (27) Elytris brevioribus, latioribus; magis rotundatis, pilosi-

tate elytrorum longiore, densiore, distinctiore. Pedibus totis luteis. Caucasus, Turkestan, Buchara.

- 31 (32) Capite et angulis anticis thoracis late luteis, colore luteo angulorum anteriorum thoracis saepe usque ad angulos basales thoracis prolongato.

..... **S. frontalis ssp. pallipes Muls. ♂**

- 32 (31) Superficie tota nigra, pedibus saepe latee luteis.

..... **S. frontalis ssp. pallipes Muls. ♀**